

ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳು

(ಸರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನ, ಕರ್ನಾಟಕ, ೨೦೦೬ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಉದ್ಘಾತ ಭಾಗಗಳು)

೧. ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಯಥಾರ್ಥತೆಯ ಒಂದು ಉಪವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಶಿಕ್ಷಣದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರ ಚುರುಕಾದ ಚಲನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸುವುದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಆಡಳಿತಗಾರರ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ನಿರ್ವಾಹಕರ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಶೋಧಕರ, ಶಿಕ್ಷಕರ, ಪೋಷಕರ ಹಾಗೂ ಇಡೀ ಸಮುದಾಯದ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರೀ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿ ಭವಿಷ್ಯದ ಉತ್ತಮ ಪೌರರನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸಲು ಇವರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಲೇಬೇಕು. ಹೀಗಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಷೇತ್ರದ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧ್ಯ. ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಷೇತ್ರದ ಪ್ರಗತಿ ಎಂದರೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಎಂದೇ ಅರ್ಥ.

ಯಾವುದೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯು ಸುಭದ್ರ ಬುನಾದಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಅಥವಾ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಇದನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವವರು ತಂದಿರುವ ಬಹುತೇಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವರ ಅಂತರಾಳದ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿವೆಯೇ ವಿನಾ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ಪ್ರಯೋಗಸಿದ್ಧ ಪುರಾವೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಒದಗಿಸುವ ಪುರಾವೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ರೂಪಿಸುವ ಕಾರ್ಯನೀತಿಗಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಉತ್ತಮ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಬಲ್ಲವು.

ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅವು ವಿರಳವಾಗಿ ಆಗೊಮ್ಮೆ ಈಗೊಮ್ಮೆ ಜರುಗುತ್ತಿವೆ. ಇಂಥ ತರಹೇವಾರಿ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಯಾವುದೇ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಕಾರ್ಯನೀತಿಯನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಲಾರವು. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯದ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ರೂಪಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸಿ ಪ್ರಭಾವಿಸಬಲ್ಲ; ರಾಜ್ಯದ ಕಾರ್ಯನೀತಿಯ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವವನ್ನು ಅಧ್ಯಯಿಸಬಲ್ಲ ಬೃಹತ್ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯ. ಔಷಧವಿಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬಲು ಹಿಂದೆಯೇ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ, ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗಷ್ಟೇ ಬಳಕೆಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರವೇ 'ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳು'.

೨. ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನ: ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

ಒಂದೇ ಸಂಶೋಧನ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಿದ್ಯಮಾನ ಅಥವಾ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ವಿಭಿನ್ನ ಸ್ಥಳೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವಾಗುವ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರವೇ 'ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನ' (ಬಕೇಅ). ವಿಭಿನ್ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿರಬಹುದಾದ ಗಹನವಾದ ಕಾರಣ ಅಥವಾ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಬಯಲುಮಾಡಬಲ್ಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಥವಾ ಕೇಸ್ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಅದರಲ್ಲಿ ಜರುಗುತ್ತವೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬಹುಮಂದಿ ಸಂಶೋಧಕರು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಥವಾ ವಿದ್ಯಮಾನವನ್ನು ತಾವು ಇರುವ ಜಿಲ್ಲಾ ಅಥವಾ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿದರೆ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥೂಲಚಿತ್ರ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ವಿಭಿನ್ನ ಸಹಯೋಗಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಯೊಂದರ ಕುರಿತು ಒಂದೇ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಈ ಸ್ಥೂಲಚಿತ್ರ

ಆಧರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ಹೆಚ್ಚು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿಭಿನ್ನ ಜಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಯ ದೃಶ್ಯವಳಿ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿರುವ ಸ್ಥೂಲಚಿತ್ರ ಲಭಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ಇದೆ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧಕರ ಜಾಲವೊಂದರ ಅಧ್ಯಯನದ ಫಲವಾಗಿ ಒಟ್ಟಾರೆ/ಸ್ಥೂಲ ಚಿತ್ರದೊಂದಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಕ ಸೂಕ್ಷ್ಮಚಿತ್ರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದೇ ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅನುಕೂಲ.

ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇರುವ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಸಂಬಂಧಿತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳು ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳು ಇರುವ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಎಂದು ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶಾಲಾಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣಮಟ್ಟ ವರ್ಧನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಮಗ್ರ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಬಲ್ಲ, ಸದಾ ಆಸರೆಯಾಗಬಲ್ಲ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ ಎಂದೂ ಅದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು.

೩. ವ್ಯಾಖ್ಯೆ

"ರಾಜ್ಯದ ವಿಭಿನ್ನ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಬಹುಮಂದಿ ಸಹಯೋಗಿಗಳು ಅಥವಾ ಸಹಭಾಗಿಗಳು ಮೊದಲೇ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ವಿದ್ಯಮಾನಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸ್ಥಳೀಕ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದೊಡನೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯಿಸಿ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯನೀತಿಯ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಸಮರ್ಪಕತೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಯುಕ್ತ ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಹಾಗೂ ತನ್ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ರೂಪಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಮಗ್ರ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಲ್ಲ ಒಂದೇ ವಿನ್ಯಾಸವುಳ್ಳ ಅಧ್ಯಯನಗಳು" ಎಂದು ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಬಹುದು.

ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ ಪದಗಳ ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆ

ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವ ಪದಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗೆ ಸೂಚಿಸಿರುವಂತೆ ಅರ್ಥೈಸಬೇಕು.

- ❖ **ಬಹುಮಂದಿ ಸಹಯೋಗಿಗಳು ಅಥವಾ ಸಹಭಾಗಿಗಳು ಮಾಡುವ ಅಧ್ಯಯನಗಳು:** ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಮಂದಿ ಸಂಶೋಧಕರು ಸಹಭಾಗಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಸರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಡಯೆಟ್‌ಗಳು ಅಧ್ಯಯನದ ಸಹಭಾಗಿಗಳು. ಅರ್ಥಾತ್, ಬಹುಮಂದಿ ಸಹಯೋಗಿಗಳು ಅಥವಾ ಸಹಭಾಗಿಗಳು ಮಾಡುವ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಅಂದರೆ ವಿಭಿನ್ನ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಎಲ್ಲ ಡಯೆಟ್‌ಗಳ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮಾಡುವ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಎಂದರ್ಥ.
- ❖ **ಮೊದಲೇ ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಿದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯ ಅಥವಾ ವಿದ್ಯಮಾನ ಅಥವಾ ಸಮಸ್ಯೆ:** ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಸಹಭಾಗಿಗಳೂ ಮೊದಲೇ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಒಂದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯವನ್ನು ಅಧ್ಯಯಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ ವಿನಾ ವಿಭಿನ್ನ ವಿಷಯಗಳನ್ನಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರತಂಡವು ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಷಯವನ್ನೂ ರೂಪುರೇಷೆಯನ್ನೂ ಸಹಭಾಗಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಇಡೀ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

- ❖ **ಸ್ಥಳೀಕ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಗಳು:** ಯಾವುದೇ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ವಿದ್ಯಮಾನಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಇರುವ ಸ್ಥಳೀಕವಾದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಆಯಾಮಗಳು ಎಂದು ಇದನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಬೇಕು. ಸ್ಥೂಲ ಅಥವಾ ಸಮಗ್ರ ಚಿತ್ರ ಪಡೆಯುವ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಈ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೂ ಬಲು ಮುಖ್ಯವಾದವು. ಇವುಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪ್ರತೀ ಜಿಲ್ಲೆಯೂ ತನ್ನನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಗಳಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದೇ ಆಶಯ.
- ❖ **ಕಾರ್ಯನೀತಿಯ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಸಮರ್ಪಕತೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದು:** ಹಾಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎಂದು ಇದನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಬೇಕು.
- ❖ **ಯುಕ್ತ ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹಾಗೂ ತನ್ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ರೂಪಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸುವುದು:** ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಕಾರ್ಯನೀತಿ ರೂಪಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯ ವಿಶ್ವಸನೀಯ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬಲ್ಲವು. ತನ್ಮೂಲಕ ಯುಕ್ತ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ಯಾವ ದಿಸೆಯತ್ತ ಸಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ರೂಪಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬಲ್ಲವು. ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿದ ಅಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಮಾಡುವ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳು ಪ್ರಯೋಗಸಿದ್ಧ ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಹಾಲಿ ಕಾರ್ಯನೀತಿಯನ್ನು ಪುನಾರೂಪಿಸಲು ಅಥವಾ ಹೊಸ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ರೂಪಿಸಲು ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಉಳ್ಳವರಿಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ. ಕಾರ್ಯನೀತಿ ರೂಪಣೆಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು "ಕಾರ್ಯನೀತಿ ಅಧ್ಯಯನಗಳು" ಎಂದೂ ಕರೆಯಬಹುದು.
- ❖ **ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಮಗ್ರ ಸುಧಾರಣೆ:** ನಮ್ಮ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಎಲ್ಲ ವಿಭಾಗಳ, ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಕೆಯ, ಅರ್ಥಾತ್, ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಎಲ್ಲ ಆಯಾಮಗಳ ಗುಣಾತ್ಮಕ ಸುಧಾರಣೆ ಎಂದು ಇದನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಬೇಕು.

೪. ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನದ ಲಕ್ಷಣಗಳು

- ❖ **ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಘಟಕದ ವಿಭಿನ್ನ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಬಹುಮಂದಿ ಸಂಶೋಧಕರು ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.** ಹೆಸರೇ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನವು ವಿಭಿನ್ನ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಜರಗುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಬೇಕಾದರೆ ಬಹುಮಂದಿ ಸಂಶೋಧಕರ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಇವರು ಆಯಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕಾದದ್ದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ನಮ್ಮ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಘಟಕ ಎಂದೂ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಭಾಗಗಳು ಎಂದೂ ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿನ ಡಯಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಉಪನ್ಯಾಸಕರನ್ನು ಸಂಶೋಧಕರು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು.
- ❖ **ಒಂದು ಕೇಂದ್ರತಂಡದ ಅಥವಾ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಶೋಧಕನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ಸಂಶೋಧಕರು ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.** ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಜರಗಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಪ್ರಧಾನ ಕೇಂದ್ರ ಇರಬೇಕಾದದ್ದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಇದು ಒಂದು ತಂಡವಾಗಿರಬಹುದು, ಅಥವಾ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಆಗಿರಬಹುದು. ಘಟಕಗಳ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಅಧ್ಯಯನದ ರೂಪರೇಷೆಯ ತಯಾರಿ, ಅಧ್ಯಯನ ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ಜರಗಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುವುದು, ಪ್ರಗತಿಯ

ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿ, ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದಾದ ಸ್ಥಳೀಕ ವಿಭಿನ್ನತೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುವ ಫಲೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸುವುದು ಪ್ರಧಾನ ಕೇಂದ್ರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಸರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನದ ಮಟ್ಟಿಗೆ 'ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಉಪಸಮಿತಿ' ಪ್ರಧಾನ ಕೇಂದ್ರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತದೆ.

- ❖ ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನವು ಒಂದೇ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಜರಗುವ ಸಹಯೋಗೀ ಸ್ವರೂಪದ ಚಟುವಟಿಕೆ. ವಿಭಿನ್ನ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಸಂಶೋಧಕರ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನದ ರೂಪರೇಷೆ ನಿರ್ಧಾರವಾಗುವುದರಿಂದ ಇದೊಂದು ಸಹಯೋಗೀ ಸ್ವರೂಪದ ಚಟುವಟಿಕೆ. ಎಲ್ಲ ಸಂಶೋಧಕರು ತಮ್ಮ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಒಂದೇ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನನಿರತರಾಗುವುದರಿಂದ ಇದೊಂದು ಒಂದೇ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಜರಗುವ ಚಟುವಟಿಕೆ.
- ❖ ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಬಲು ದೊಡ್ಡ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸಬಹುದು. ಸಹಯೋಗೀ ಸ್ವರೂಪದ್ದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಬಲು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬಹುದು. ವಿಭಿನ್ನ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಏಕರೂಪಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯವನ್ನು ಬಲು ಗಾಢವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬಹುದು.
- ❖ ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಸಮಸ್ಯೆ ಅಥವಾ ವಿದ್ಯಮಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸ್ಥಳೀಕ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯವ್ಯಾಪಿ ಸ್ಥೂಲ ಚಿತ್ರಗಳೆರಡನ್ನೂ ಪಡೆಯಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ವಿಭಿನ್ನ ಸಂಶೋಧಕರು ಒದಗಿಸುವ ಸ್ಥಳೀಕ ಸೂಕ್ಷ್ಮಚಿತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಪ್ರಧಾನ ಕೇಂದ್ರವು ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಸ್ಥೂಲಚಿತ್ರ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಲಭಿಸಿದ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತೆ ಅರ್ಥೈಸಬಹುದು.

೫. ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಈ ಕೆಳಗೆ ನಮೂದಿಸಿದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಂದ ಸಾಧಿಸಬಹುದು.

- ❖ ರಾಜ್ಯದ ಕಾರ್ಯನೀತಿಯ ಯಶಸ್ವೀ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಅಥವಾ ರೂಪನೆಯನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಬಲ್ಲ ಸುಸಂಗತ ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸಿ ಕ್ಷೇತ್ರಮಟ್ಟದ ಯಥಾರ್ಥತೆ ಅಥವಾ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಬಹುಮಂದಿ ಸಂಶೋಧಕರು ವಿಭಿನ್ನ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸುವುದರಿಂದ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಒಂದು ವಿಷಯ ಅಥವಾ ವಿದ್ಯಮಾನ ಅಥವಾ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಎಲ್ಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಸ್ಥೂಲಚಿತ್ರವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಎಲ್ಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ವಿನ್ಯಾಸ ಅಥವಾ ವಿಧಾನ ಒಂದೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- ❖ ಶಿಕ್ಷಣದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯನೀತಿಯ ಅನುಷ್ಠಾನವು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಬಹುದು. ಬಹುತೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ರೂಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ, ಸಂಬಂಧಿತರಿಗೆ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಹಾಗೂ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅನುಷ್ಠಾನದ ಯಶಸ್ಸಿನ ಅಥವಾ ಅಯಶಸ್ಸಿನ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ರೂಪಿಸುವ ತನಕ ಹಳೆಯದನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಕಾರ್ಯನೀತಿಯನ್ನು ಅಥವಾ ಅದರ ಅನುಷ್ಠಾನದ ರೀತಿಯನ್ನು ಪುನಾರೂಪಿಸಲು ಹಾಗೂ ಹೊಸ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ರೂಪಿಸಲು ಇದು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.

❖ ಹಾಲಿ ಕಾರ್ಯನೀತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಮ್ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಅದು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ನಡುನಡುವೆ ಯುಕ್ತ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ಹಿಂದೆ ನಮೂದಿಸಿದ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ನಡೆಸುವ ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನದ ಇನ್ನೊಂದು ಉಪಯೋಗ ಇದು.

❖ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಅಥವಾ ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳು ಬೃಹತ್‌ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಬೇರೂರಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಲಂಕಷ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬಹುದು. ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಪೋಷಕಾಂಶ ಮುಂತಾದ ವಿಭಿನ್ನ ಸ್ತರಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಬೃಹತ್‌ಸಂರಚನೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ, ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಒಂದನ್ನೊಂದು ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುವ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನ ತಂತ್ರವನ್ನು ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದು.

❖ ಕ್ಷೇತ್ರದ ನಿಜಜೀವನ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎದುರಾದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಉದ್ಭವಿಸಲು ಕಾರಣವಾದ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಬಹುದು. ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಜಿಲ್ಲೆ ಅಥವಾ ಉಪಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಅಧ್ಯಯಿಸುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸಿರುವ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಇಂತಿವೆ.

- ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಗಳ ಕುರಿತು ಒಳನೋಟ ಗಳಿಸಬಹುದು. ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನ ತಂತ್ರ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಸುಲಭವಾಗಿ ಗಳಿಸಬಹುದಾದ ಈ ಒಳನೋಟವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹರಿಸಲೋಸುಗ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ರೂಪಿಸಬಹುದು.
- ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಹಾಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಜ್ಞಾನಸಂಚಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಅಡ್ಡಿ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಗಳು ಲಭ್ಯವಿದ್ದರೂ ಅವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರಲು ಕಾರಣಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸಿ ಅವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ರೂಪಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯ.
- ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಕ್ತ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಎದುರಿಸಲು ಪ್ರಯೋಗಿಸಬಹುದಾದ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಸಮಸ್ಯೆ ಏಕೆ ಉದ್ಭವಿಸಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿದ ಬಳಿಕ ಹಾಲಿ ಇರುವ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಯುಕ್ತ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ರೂಪಿಸದಿದ್ದರೆ ಕಾರಣ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚುವುದು ನಿರರ್ಥಕ. ಎಂದೇ, ಈ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಗೂ ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸ್ಥೂಲ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ (ಅರ್ಥಾತ್ ನಮ್ಮ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ) ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದಾದ ಸಮಗ್ರ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ರೂಪಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯನೀತಿಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಸಮರ್ಪಕತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಹಾಲಿ ಕಾರ್ಯನೀತಿಗಳನ್ನು

ಪುನಾರೂಪಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಬಲು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ 'ಇದೇ ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಪ್ರಧಾನ ಉದ್ದೇಶ'.

೬. ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನ ಏಕೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ?

ವಿಶೇಷತಃ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯಿಸಲು ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನ ತಂತ್ರದ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಶೋಧಕರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಬೃಹತ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಉಪವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಸಂಕೀರ್ಣವೂ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಸ್ವರೂಪದವೂ ಆಗಿವೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜವು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಬಹುಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕತೆ ಉಳ್ಳದ್ದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಲಿತ ಸಾಮಾಜಿಕ-ರಾಜಕೀಯ ಅಂಶಗಳು ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತವೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ಒದಗಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಉಳ್ಳ ಶಾಲಾವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಪ್ರಚಲಿತ ಸಾಮಾಜಿಕ-ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಗುರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಯ ಫಲಿತಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಒಂದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯು ರಾಷ್ಟ್ರದ/ರಾಜ್ಯದ/ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಭಿನ್ನ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ತೀವ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಇಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ತರಬಲ್ಲ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ರೂಪಿಸಬೇಕಾದರೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಸರಿಸುಮಾರಾದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾರಣಗಳನ್ನೂ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನ ಈ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಯುಕ್ತ ತಂತ್ರ.

೭. ಸರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನ

ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಗಳಿಸಿ ಜಲ ವರ್ಷ ಕಳೆದರೂ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕನಸು ಕನಸಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ವವೇದ್ಯ ತಥ್ಯ. ಭಾರತೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ/ಶಾಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಬೇರೂರಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿ ಸಾಧಿಸಲೋಸುಗ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ಕಾರ್ಯನೀತಿಗಳು ಅನುಷ್ಠಾನ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ವಿಭಿನ್ನ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಇರುವ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಈ ಕುರಿತಾದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಜ್ಞಾನವ್ಯೂಹವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ನೆರವು ಪಡೆಯ ಬೇಕಾದದ್ದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಸುಧಾರಣೆಯ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಲು ರೂಪಿಸಿದ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲೋಸುಗ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಯುಕ್ತ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಯೋಜಕರಿಗೆ, ಕಾರ್ಯನೀತಿ ರೂಪಿಸುವವರಿಗೆ, ವೃತ್ತಿಗಾರರಿಗೆ ಇಂಥ ಜ್ಞಾನವ್ಯೂಹಗಳು ಬಲು ಉಪಯುಕ್ತ.

೨೦೦೦ ದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೀ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಲು ಸಂಗತ. ಸಮಾನತೆ, ಗುಣಮಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಸಮುದಾಯದ ಸಹಭಾಗಿತ್ವಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ನೀಡಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಕಾಲಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಲು ಸರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನ ಪಣ ತೊಟ್ಟಿದೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಯೋಜಿಸಲು ಮತ್ತು ಆದ್ಯತೀಕರಿಸಲು ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಬಳಕೆದಾರರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವರ್ಧಿಸಲು ಅಗಾಧ ಪ್ರಮಾಣದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೂಡಲು ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸಿರುವುದು ಸರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣ. ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು

ಎಂದು ಡಯೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು, ಕ್ಷೇತ್ರಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪುಟ್ಟ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಡಯೆಟ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ತರ್ಕಸಮ್ಮತ ಮುಂದಿನ ಹೆಜ್ಜೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಅವರ ವೃತ್ತಿಪರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವರ್ಧನೆಯಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುಣಮಟ್ಟವೂ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಜೊತೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ನವೀನಾಚರಣೆಯ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶಗಳನ್ನು ಸರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನವು ಆಯೋಜಿಸಿದೆ. ಇಂಥವುಗಳ ಯಶಸ್ವೀ ಅನುಷ್ಠಾನವು ವ್ಯವಸ್ಥಾಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿರುವ ಜಿಲ್ಲಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಂದೇ, ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸುಧಾರಣಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯುಂಟುಮಾಡಬಲ್ಲ ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಇಂಥ ಅನೇಕ ಅತಿ ಮುಖ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನೆರವು ನೀಡಬಲ್ಲವು.

೮ ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಗೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಮತ್ತು ವಿಷಯಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ

ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಗೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಾಗ ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು ಇಂತಿವೆ.

❖ ಆಯ್ದ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಬಹುಮಂದಿಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕಾಳಜಿ ಉಳ್ಳದ್ದಾಗಿರಬೇಕು: ವಿಭಿನ್ನ ಉಪವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಬಹುಮಂದಿಯ ಕಾಳಜಿಗಳೇ ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನ ತಂತ್ರ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಯುಕ್ತ ವಿಷಯಗಳು. ಆದುದರಿಂದ ಅವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೇ ಅಧ್ಯಯಿಸಲು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಬೇಕು. ಯುಕ್ತ ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ರೂಪಣೆಯನ್ನು ವಿಭಿನ್ನ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಇರಬೇಕು. ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿಭಿನ್ನ ಸ್ತರಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲು ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನದ ವಿನ್ಯಾಸಕರಿಗೆ ಇರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅವರ ಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ಎಂದೇ, ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಉಪವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

❖ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಮೂಲಕ ಕೆಲವು ಆಯಾಮ ಅಥವಾ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ವಿಶದೀಕರಿಸಲೋಸುಗ ಈಗಾಗಲೇ ಅಧ್ಯಯಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬಹುದು: ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಸಂಶೋಧಕರು ಅಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಥವಾ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಸಮಗ್ರಚಿತ್ರ ಒದಗಿಸಿರದ ವಿಷಯಗಳೂ ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಷಯಗಳಾಗಬಹುದು. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದಾದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕರಣ ಒದಗಿಸದಿದ್ದರೂ, ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸತ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ ತರಹಾವಾರಿ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಂದಲೂ, ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನದ ಕಾಳಜಿ ಮೂಡಬಹುದು.

❖ ಬಲು ಮುಖ್ಯ ಎಂದು ಬಹುಮಂದಿ ಪರಿಗಣಿಸಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು, ಈಗಾಗಲೇ ಅಧ್ಯಯಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳು ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಾದ ಮೂರ್ತ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು: ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ

ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅನುಷ್ಠಾನಯೋಗ್ಯವಾದ ವಾಸ್ತವಿಕ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬಹುದು.

೯. ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ

ಈ ಕೆಳಗೆ ನಮೂದಿಸಿದ ಆಕರಗಳಿಂದ ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ.

- ❖ **ಲಭ್ಯವಿರುವ ಮಾಹಿತಿ:** ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧಕರು ವಿಭಿನ್ನ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಒದಗಿಸಿದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಬಹಳಷ್ಟು ಸಲ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶೋಧನೆಯನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತವೆ. ಲಭ್ಯ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ನಿಖರತೆ ಅಥವಾ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲೋಸುಗವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವೇಕೆ ಹಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ಇಂಥ ಶೋಧಗಳು ಅಗತ್ಯ. ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಅನೇಕವಿವೆ. ಎಂದೇ, ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಗೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಲಭ್ಯ ಮಾಹಿತಿಯೂ ಆಕರವಾಗಬಲ್ಲದು.
- ❖ **ಸಮಸ್ಯಾಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ನಿಕಟಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾನುಭವದಿಂದ ಗಳಿಸಿರುವ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರೊಡನೆ, ಸಂಶೋಧಕರೊಡನೆ ಮತ್ತು ವಿದ್ವಾಂಸರೊಡನೆ ಅನೌಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಮಾಡುವ ವಿಸ್ತೃತ ಸಮಾಲೋಚನೆಗಳು:** ಸಮಸ್ಯಾಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ನಿಕಟಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾನುಭವದಿಂದ ಗಳಿಸಿರುವ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು, ಸಂಶೋಧಕರು, ಮತ್ತು ವಿದ್ವಾಂಸರು ವಿಭಿನ್ನ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ವಿಭಿನ್ನ ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದುಂಟು. ಹೀಗೆ ವ್ಯಕ್ತವಾದ ಕಳಕಳಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಅಂಥವರೊಂದಿಗೆ ಅನೌಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿದರೂ ಸಹ ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದಾದ ವಿಷಯ ಲಭಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. (ಉದಾಹರಣೆ: ಮಾಲ್ಗುಡಿ ದಿನಗಳು: ಕೃತಿಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲೇಖಕ, ಶ್ರೀ ಆರ್ ಕೆ ನಾರಾಯಣ್‌ರವರು ರಾಜ್ಯಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳ ಶಾಲಾಚೀಲದ ಹೊರೆಯ ಕುರಿತು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಸ್ತಾವವು ಯಶ್‌ಪಾಲ್ ಸಮಿತಿಯ ನೇಮಕಾತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿ 'ಹೊರೆಯಕಿತ ಕಲಿಕೆ' ವರದಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲಾ ಸ್ಮರಿಸಬಹುದು)
- ❖ **ಸಂಭಾವ್ಯ ಯೋಜನಾ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವಿಕೆ:** ವಿಭಿನ್ನ ಸ್ಥರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದರೆ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಬದಲಾವಣೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುವ ವಿಭಿನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲಕ ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದು.
- ❖ **ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಗುರುತಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಅಥವಾ ವಿಷಯಗಳು:** ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ತಜ್ಞರೇ ಗುರುತಿಸಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚರ್ಚಾಗೋಷ್ಠಿ, ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆ, ದೂರದರ್ಶನ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಯಾವುದೇ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೊಳಿಸುವ ಕಾಳಜಿಗಳು ಅಥವಾ ಮುಂದಿಡುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿಯೂ ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಬಹುದು.

೧೦. ಸರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನದ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು

ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಅನೇಕವಿದ್ದರೂ ಸರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದಾದವುಗಳ ಪೈಕಿ ಕೆಲವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ನಮೂದಿಸಿದೆ.

- ಶಾಲೆ-ಸಮುದಾಯ ಸಂಬಂಧ ಮತ್ತು ಶಾಲೆಯ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ
- ನಾಯಕತ್ವ ಮತ್ತು ಶಾಲಾ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಂಬಂಧಿತ ವಿಷಯಗಳು
- NPEGEL ಮತ್ತು ಬಾಲಕಿಯರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ
- ಮೊದಲನೆಯ ಪೀಳಿಗೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆ
- ಶಿಕ್ಷಕ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಉಪಯುಕ್ತತಾ ಮೌಲ್ಯ
- ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ನಾವೀನ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾಪನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಶಿಕ್ಷಕರ ಕಾಳಜಿಗಳು
- ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಪದ್ಧತಿ
- ಬಿಸಿಯೂಟ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮತ್ತು ಅದರ ಪರಿಣಾಮಗಳು
- ಬಾಲಕಿಯರ ಶಿಕ್ಷಣ
- ಸೇವಾನಿರತರ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವ
- ಅಂತರ್ವಿಷ್ಣು (Inclusive) ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಾಲಿ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ
- ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹೊರತಾದ (Out of school) ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ
- ಶಿಕ್ಷಕರ ಕಾರ್ಯತೃಪ್ತಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಾಧನೆ
- ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಗೈರುಹಾಜರಿಕೆ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕಲಿಕೆಯ ಅವಕಾಶ-ಸಮಯ (Opportunity time)
- CRC, BRC, DIET, DSERT ಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಯೋಜನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

೧೧. ವಿಧಾನಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ವಿನ್ಯಾಸ

ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ವಿಭಿನ್ನ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುವ ಏಕವಿನ್ಯಾಸದ ಉಪಯೋಜನೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಯುಕ್ತವಾದ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಬುನಾದಿಯುಳ್ಳ ಸಮರ್ಥರಾದ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಪಣಾ ಮನೋಭಾವದ ಅನುಭವಿ ಸಹಭಾಗಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಬಲು ಮುಖ್ಯ. ಅಧ್ಯಯನವು ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಸ್ವರೂಪದ್ದಾದ್ದರಿಂದ ಸಮನ್ವಯ, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ, ದ್ವಿಮುಖೀ ಹಿಮ್ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವಿಕೆ, ಆಗುಹೋಗುಗಳ ಹಾಗೂ ಅನುಭವಗಳ ತುಲನೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಅಧ್ಯಯನ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾಮರಸ್ಯದಿಂದ ಒಗ್ಗೂಡಿ ಏಕರೂಪೀ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಬಲ್ಲ, ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸಬಹುದಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಒಂದೆಡೆ ಕಲೆತು ಚರ್ಚಿಸಿ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲವರು ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧಕರಾಗಿರುವುದು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯ.

ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಿಭಿನ್ನ ತಂಡಗಳು ವಿಭಿನ್ನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ನಿರತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ, ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಜಿಸಿದ ಪ್ರಧಾನ ತಂಡಕ್ಕೆ ಈ ಎಲ್ಲ ತಂಡಗಳು ಉತ್ತರದಾಯಿಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ವಿಭಿನ್ನ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶಸಿ್ತ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ

ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಲಕ್ಷಣಗಳು, ಅಲ್ಲಿರುವ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸ್ವರೂಪ, ಅಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಇವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಕುರಿತು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾನುಭವ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಾರ್ಗ ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯ. ಹೊರಗಿನಿಂದ, ಅರ್ಥಾತ್ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಂದ ಸಂಶೋಧಕರಿಗಿಂತ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವುದು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಂದೇ, ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಈ ತೆರನಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯುಕ್ತವಾದದ್ದು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತೀ ಡಯೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನಾ ತಂಡಗಳು ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

(ಅ) ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೂ ವಿನ್ಯಾಸ ತಯಾರಿ: ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ನಿಯೋಗ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಥವಾ ಸಂಘಟನೆ ಯೋಜಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯ ಅಥವಾ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದ ಸ್ಥೂಲಚಿತ್ರವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಆಸಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಗತಿ ಅಥವಾ ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸ್ಥಳೀಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಆಸಕ್ತಿಯೂ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನದ ರಾಜ್ಯಸಮಿತಿಯು ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಶೋಧನ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಡಯೆಟ್ ಮತ್ತು ಸರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ.

ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆಯೇ ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಧನಸಹಾಯವನ್ನೂ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೂ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯದ್ದೇ ಆಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯ ಗುರುತಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಂಶೋಧನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲೋಸುಗ ಒಂದು 'ಪರಿಕಲ್ಪನಾ ನಿಬಂಧ'ವನ್ನು ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ರಚಿಸಿದ ನೇತೃತ್ವ ತಂಡವು ತಯಾರಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂಶೋಧನೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿನ್ಯಾಸ, ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಾಧನಗಳು, ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣ ವಿನ್ಯಾಸ, ನಮೂನೆ ಆಯುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನೂ ಈ ತಂಡವೇ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂಶೋಧನೆಯ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು (ಏನನ್ನು, ಹೇಗೆ, ಎಷ್ಟು ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು ಇತ್ಯಾದಿ), ಸಹಭಾಗಿಗಳಿಗೆ (ಕರ್ನಾಟಕದ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಡಯೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ) ಈ ತಂಡವೇ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ನಿಯತಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನ ತಂತ್ರದ ನೆರವನ್ನೂ ಈ ತಂಡ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ, ಸರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನದ 'ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳ' ಉಪಸಮಿತಿಯೇ ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನದ ನೇತೃತ್ವ ತಂಡವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲಿದೆ. ಈ ತಂಡವೇ ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳಲ್ಲಿ ಡಯೆಟ್‌ಗಳು ಸಹಭಾಗಿಗಳಾಗಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಆರಂಭಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತದೆ. ನಿಗದಿತ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ನೆರವು ನೀಡುವ 'ಅನುಕೂಲಿಸುವ ಪಾತ್ರವನ್ನೂ ಈ ತಂಡ ನಿರ್ವಹಿಸಲಿದೆ.

(ಆ) ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಭಾಗಿಗಳ ಪಾತ್ರ: ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಗುರುತಿಸಿದ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಪೂರ್ವನಿಗದಿತ ಯೋಜನೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸಹಭಾಗಿಗಳದ್ದು (ಪ್ರಸಕ್ತ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಡಯೆಟ್‌ಗಳದ್ದು). ಅವರು ವಹಿಸಬೇಕಾದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಸ್ವರೂಪ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಆಯ್ದ ವಿಷಯದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ.

(ಇ) ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಸ್ವರೂಪ: ಪೂರ್ವನಿಗದಿತ ವಿನ್ಯಾಸದನ್ವಯ ವೃತ್ತಿಪರವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸುವ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ ಸಹಭಾಗಿಗಳಿಗೆ ಇದೆ. ಯಾವುದೇ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಡಯೆಟ್ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸುಸಂಗತ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸ ಬಯಸಿದರೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಅವರಿಗಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾದ ಮಾಹಿತಿಯ ಪರಿಮಾಣ ಹಾಗೂ ಗುಣಮಟ್ಟ, ಮಾಡಬೇಕಾದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಾಗಿ ಬಳಸಬೇಕಾದ ಸಮಂಜಸ ಸಾಧನಗಳು ಇವೇ ಮೊದಲಾದವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನೇತೃತ್ವ ತಂಡ ನೀಡಿದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು.

ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದ ಸ್ವರೂಪ ಎಂತಹುದಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನೇತೃತ್ವ ತಂಡದ್ದಾಗಿದೆ. ಸಹಭಾಗಿ ಸಂಶೋಧಕರು ಅಧ್ಯಯನದ ಯಾವ ಯಾವ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರಬೇಕು, ಈ ಸಭೆಗಳ ಅವಧಿ ಎಷ್ಟು ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಸ್ಪಷ್ಟ ವಿವರಗಳು ಉಳ್ಳ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೂ ಈ ತಂಡದ್ದಾಗಿದೆ.

೧.೨. ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವಿಕೆ

ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನದ ನೇತೃತ್ವ ತಂಡವು ಡಯೆಟ್‌ಗಳೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ರೂಪಿಸಿದ ಸಂಶೋಧನಾ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಸಂಬಂಧಿತ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನೂ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನದ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಾಲಯವು ಪ್ರತಿ ಡಯೆಟ್‌ಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪನ ತಾಂತ್ರಿಕ ನೆರವು ನೀಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಮೊದಲೇ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಡಯೆಟ್‌ಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಎಲ್ಲ ಡಯೆಟ್‌ಗಳೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಡಯೆಟ್ ತಾನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ವನಿರ್ಧಾರಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ವರದಿ ತಯಾರಿಸಬೇಕು. ಮಾಹಿತಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಅದು ವೃತ್ತಿಪರ ತಜ್ಞರ ನೆರವನ್ನೂ ಪಡೆಯಬಹುದು.

೧೩. ಅಧ್ಯಯನದ ವರದಿ ತಯಾರಿ

ನೇತೃತ್ವ ತಂಡ ಸೂಚಿಸಿದ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲ ಡಯೆಟ್‌ಗಳೂ ವರದಿ ತಯಾರಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಬಲು ಮುಖ್ಯ. ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಸ್ಥೂಲ ವರದಿ ತಯಾರಿಗೆ ಡಯೆಟ್‌ಗಳು ನೀಡುವ ವರದಿಗಳೇ ಆಧಾರ. ಎಂದೇ, ಡಯೆಟ್‌ಗಳು ನೀಡುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವರದಿಗಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ವಿನ್ಯಾಸ ಒಂದೇ ಆಗಿರಬೇಕು.

೧೪. ಅಧ್ಯಯನದ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಸ್ಥೂಲಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸುವಿಕೆ

ಡಯೆಟ್‌ಗಳು ಕಳುಹಿಸಿದ ವರದಿಗಳನ್ನು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಯುಕ್ತ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಂಕಲಿಸಿ, ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಅಧ್ಯಯಿಸಿದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸ್ಥೂಲಚಿತ್ರವನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ರಾಜ್ಯ ವರದಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು ನೇತೃತ್ವ ತಂಡದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ನೇತೃತ್ವ ತಂಡದ ಬಲು ಮುಖ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಪೈಕಿ ಇದೂ ಒಂದು. ಕ್ರೋಢೀಕರಣ ಎಂದರೆ ಕೇವಲ ಭೌತಿಕ ಸಂಕಲನ ಅಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ರೀತಿಯ 'ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ'; ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿವಿಶ್ಲೇಷಣೆ (meta analysis) ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಈ ವರದಿಯನ್ನಾಧರಿಸಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಕಾರ್ಯನೀತಿರೂಪಣೆಗೆ, ಪರಿಷ್ಕರಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ನಿಹಿತಾರ್ಥಗಳು ಈ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣ ಸಾರಾಂಶದಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತವೆ.

೧೫. ಕಾರ್ಯನೀತಿಗೆ ನಿಹಿತಾರ್ಥಗಳು

ರಾಜ್ಯ ವರದಿಯ ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ವರದಿಗಳ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರಧಾನ ವರದಿಯೊಂದಿಗೆ ಅಷ್ಟೇ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾ ವರದಿಗಳನ್ನೂ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಒಟ್ಟಾರೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ರೂಪಣೆಗೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯನೀತಿ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಮೌಲ್ಯನಿರ್ಧಾರಿಸಲು ನೆರವು ನೀಡಬಲ್ಲ ನಿಹಿತಾರ್ಥಗಳು ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತವೆ. ರಾಜ್ಯದ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ರೂಪಿಸುವವರು ಮತ್ತು ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನ ತಂಡ (ನೇತೃತ್ವ ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಸಹಭಾಗಿಗಳು, ಅರ್ಥಾತ್ ಡಯೆಟ್‌ಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು) ಒಂದೆಡೆ ಸಭೆ ಸೇರಿ ವರದಿಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ತದನಂತರ ಕಾರ್ಯನೀತಿಗೆ ಇರುವ ನಿಹಿತಾರ್ಥಗಳ ಕುರಿತು ಹಾಗೂ ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನ ತಂಡಗಳು ಮಾಡಿದ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಇರಬಹುದಾದ ಅಡ್ಡಿಗಳ ಕುರಿತು ವಿದ್ವತ್ಪೂರ್ಣ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂಬುದು ಆಶಯ. ಇದನ್ನು ಬಲು ಮುಖ್ಯವಾದ ಚಟುವಟಿಕೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧಕರು ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಗೆ ಕುರುಡಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂತೆಯೇ, ಕಾರ್ಯನೀತಿ ರೂಪಿಸುವವರೂ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳ ಲಾಭ ಪಡೆಯಲು ಅಸಮರ್ಥರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಎಂದೇ, ಸಂಶೋಧಕರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯನೀತಿ ರೂಪಿಸುವವರು ಒಂದೆಡೆ ಕಲೆತು ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಕಾಳಜಿಗಳನ್ನು ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವ ವೇದಿಕೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಬೇಕು. ಬಹುಶಃ ಇದೇ ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರ ಅಂತಿಮ ಉದ್ದೇಶ. ತದನಂತರ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಗೆ ತಕ್ಕದಾದ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ರೂಪಿಸುವ ನೈತಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ನೀತಿ ರೂಪಿಸುವವರದ್ದಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಯೋಗಸಿದ್ಧ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ರೂಪಿಸಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತರುವುದರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದು ಈ ಕುರಿತು ಕಾರ್ಯನೀತಿ ರೂಪಿಸುವವರ ಆಂತರಿಕ ಕಾಳಜಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಉತ್ತಮ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ರೂಪಣೆಯನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸುತ್ತದೆ.

೧೬. ಕೊನೆಯದಾಗಿ.....

ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ, ಉದ್ದೇಶ, ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಸಂಭವನೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಬದಲಾವಣೆ ತರುವುದು ಸರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಭಿಯಾನದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾಳಜಿ. ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪೈಕಿ ಕರ್ನಾಟಕವು ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಆದ್ಯ ಪ್ರವರ್ತಕ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಆಶಯ. ಎಲ್ಲ ಸಂಬಂಧಿತ ಗಣ್ಯರು ಬಹುಕೇಂದ್ರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ, ದೊರೆತಿರುವ ಈ ಅದ್ಭುತ ಅವಕಾಶದ ಪೂರ್ಣಲಾಭ ಪಡೆಯಲು, ಯೋಜನೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲು ತಮ್ಮ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವರೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇವೆ.

*****